

Wel of niet reanimeren een weloverwogen keuze

Inleiding

Wel of niet reanimeren is een ingrijpende beslissing. Ook u kunt voor een dergelijke beslissing komen te staan. De huisartsen en specialisten in de regio Helmond en het Elkerliek ziekenhuis willen bij die beslissing, voor zover dat mogelijk is, rekening houden met uw wensen. Dit is afhankelijk van uw leeftijd en medische voorgeschiedenis. Daarom is het voor u en ons goed om daar vooraf over na te denken. Deze folder is daarbij een hulpmiddel.

Wat is reanimeren

Reanimatie betekent het toepassen van maatregelen wanneer de ademhaling en/of het hart plotseling ophouden te functioneren. Bij reanimatie gaat het met name om hartmassage en kunstmatige beademing in combinatie met medicijntoediening. Deze maatregelen moeten snel genomen worden, omdat anders door zuurstofgebrek beschadiging van de hersenen optreedt.

In principe wordt bij iedere patiënt die in het ziekenhuis ligt en een hart- en ademstilstand krijgt, begonnen met reanimeren wanneer dat nog zinvol is. In het Elkerliek ziekenhuis is hiervoor altijd een goed uitgerust en opgeleid reanimatieteam oproepbaar. Soms zal echter de behandelend arts met de betrokkenen afspreken om niet met reanimeerpogingen te starten.

Wat is de kans van slagen

Door reanimatie kunnen enkele levens worden verlengd. Maar lang niet iedere reanimatie is succesvol. Nu overleeft 10 tot 20% van de slachtoffers een hartstilstand.

De kans dat een reanimatie succes heeft hangt af van veel factoren. Bij een patiënt die in een slechte conditie verkeert, met veel bijkomende klachten, is de kans op succes aanmerkelijk minder dan bij iemand in een goede conditie. Het belangrijkste risico bij een reanimatie is dat het soms wel lukt om het hart weer goed op gang te krijgen, maar dat de hersenen intussen te lang zuurstofgebrek hebben gehad. Hierdoor kan een blijvende hersenbeschadiging optreden en soms kan de patiënt in een coma raken. Wanneer niet wordt gereanimeerd, betekent dit dat de patiënt snel komt te overlijden: een zachte dood.

Wel of niet reanimeren

De wens tot wel of niet reanimeren hangt samen met de ernst van uw aandoening, uw toekomstverwachting, uw levensvisie en de kans van slagen van een reanimatie. Het ziekenhuis wil niemand tegen zijn wil in proberen te reanimeren. Om tot een goed besluit te komen, kan het raadzaam zijn een gesprek aan te gaan met uw behandelend (huis)arts, de verpleegkundige en uw familie. Uw behandelend arts kan u vanuit medisch oogpunt meer vertellen over uw situatie. Met verpleegkundigen, geestelijk verzorger of ethicus en uiteraard uw familie kunt u bespreken hoe u een goede afweging in uw keuze kunt maken. De geestelijk verzorger of ethicus kan u helpen inzicht te krijgen in uw levensvisie en de waarden die voor u van belang zijn.

Er zijn twee keuzes:

- **U wilt niet gereanimeerd worden**

U heeft uw behandelend arts laten weten niet gereanimeerd te willen worden. De behandelend arts zal zich ervan overtuigen dat u de consequenties van dit besluit overziet en uw wens respecteren.

- **U wilt wel gereanimeerd worden**

Wanneer u wel gereanimeerd wilt worden, zal de arts aan uw wens gehoor geven. Tenzij uw situatie zo ernstig en uitzichtloos is dat de behandelend arts besluit dat reanimatiepogingen alleen het lijden zouden verlengen.

Waarom niet reanimeren

Er zijn drie redenen om de afspraak tot **niet-reanimeren** te maken:

- U heeft uw behandelend arts te kennen gegeven niet gereanimeerd te willen worden.
- De behandelend arts vindt reanimatie bij voorbaat kansloos, omdat naar bestaande geneeskundige inzichten geen of slechts een minimale levensverlenging te bereiken is.
- De behandelend arts vindt na overleg met u reanimatie ongewenst, omdat weliswaar de kans aanwezig is dat door reanimatie levensverlenging wordt bereikt, maar het niveau van lichamelijk en/of geestelijk functioneren na reanimatie niet uw wil is.

Weloverwogen afspraak

Een afspraak om niet te reanimeren dient weloverwogen te zijn gemaakt. Een dergelijke afspraak kan dus niet worden gemaakt op het moment dat er een acute hart- of ademstilstand is. Om ongewenste situaties te voorkomen is het goed dat u met uw naasten vroegtijdig nadenkt wat u niet wilt en dit bespreekt met uw behandelend specialist of de huisarts.

Vastleggen in dossier

Een besluit om niet te reanimeren wordt in het ziekenhuis altijd vastgelegd in zowel uw medisch als uw verpleegkundig dossier en met de verantwoordelijke verpleegkundige besproken. De behandelend arts blijft eindverantwoordelijk. Ook in het dossier van de huisarts kunt u dit laten vastleggen na overleg met uw eigen huisarts.

Wilsverklaring

Het is ook mogelijk en verstandig om de wens om in bepaalde situaties niet gereanimeerd te willen worden in een wilsverklaring vast te leggen. In zo'n verklaring beschrijft u onder welke omstandigheden u niet gereanimeerd of behandeld wilt worden. Zorg ervoor dat uw wilsverklaring compleet is. Op de verklaring moet de datum staan waarop deze is gemaakt en de verklaring moet ondertekend zijn. Een arts mag uitsluitend gehoor geven aan een duidelijke en complete wilsverklaring. Ook is het belangrijk dat uw huisarts op de hoogte is van uw wilsverklaring of eventueel van een levenstestament.

Herroepen besluit

Een besluit om niet te reanimeren kan ieder moment ingetrokken worden:

- u kunt terugkomen op uw niet-reanimerenverklaring;
- als uw gezondheidstoestand verbetert kan de behandelend arts het besluit tot niet-reanimeren herroepen. De arts dient u in dat geval weer op de hoogte te brengen van zijn besluit.

Voorwaarden

Een arts die besluit dat reanimatie niet zinvol is, moet aan een aantal voorwaarden voldoen. Dit is wettelijk geregeld. Eén van die voorwaarden is dat hij zijn besluit mededeelt aan de patiënt. Indien de patiënt hiertoe niet (meer) in staat is, dient de arts dit te mee te delen aan de wettelijk vertegenwoordiger. Wanneer de arts vanuit zijn eigen deskundigheid inschat dat het schadelijk is voor de patiënt om hem te informeren, dan moet hij eerst een collega raadplegen.

Tot slot

Het onderwerp wel of niet reanimeren kan ingrijpend zijn voor zowel u als patiënt als uw familie, maar ook voor de betrokken hulpverleners. Het is daarom van groot belang om over deze zaken na te denken en deze bespreekbaar te maken. Eén van de meest aangewezen personen die u richting kan geven aan uw denken is uw huisarts en daarnaast uiteraard uw familieleden. Aarzel niet deze bij uw overwegingen te betrekken. Natuurlijk kunt u met vragen altijd terecht bij de behandelend arts, de verpleegkundigen of de geestelijk verzorger of ethicus.

Meer weten

Meer informatie kunt u vinden op de volgende websites:

- Vereniging voor vrijwillig leveneinde: informatie over wilsverklaring www.nvve.nl
- Nederlandse Hartstichting: informatie over de niet-reanimerenpenning www.hartstichting.nl
- Ook is er veel informatie te vinden op internet onder het trefwoord 'levenstestament'.

Deze folder is tot stand gekomen in samenwerking met de Regionale Huisartsen Vereniging (RHV) en het Elkerliek ziekenhuis.

Telefoonnummers en adressen

Locatie Helmond
Wesselmanlaan 25
5707 HA Helmond
T: 0492 – 59 55 55

Locatie Deurne
Dunantweg 16
5751 CB Deurne
T: 0493 – 32 88 88

Locatie Gemert
Julianastraat 2
5421 DB Gemert
T: 0492 – 59 55 55